

RES West-Overijssel
T.a.v. M. Blind en B. Jaspers Faijer
Postbus 10078
8000 GB Zwolle

Kenmerk: 17/20/LB
Datum: 4 maart 2020
***Betreft:* Concept RES West-Overijssel**

Geachte leden Colleges, Dagelijks Bestuur, Raden, Algemeen Bestuur en Staten van de RES West-Overijssel,

De adviesraad* van de RES West-Overijssel heeft met belangstelling kennisgenomen van de CONCEPT RES West-Overijssel. Wij maken graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren. We willen u complimenteren dat u in deze prille samenwerking gekomen bent tot een gezamenlijke strategie en aanpak. Wij beseffen dat zowel het onderwerp als deze samenwerking niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Tegelijkertijd denken we dat een dergelijke regionale samenwerking een belangrijke basis voor de uitvoering van het klimaatakkoord is. We willen graag de Colleges, Dagelijks Bestuur, Raden, Staten en het Algemeen Bestuur positief adviseren over dit CONCEPT RES en de volgende aandachtspunten meegeven voor de verdere uitwerking. Dit advies wordt gedragen door de hele adviesgroep. Uitgezonderd punten die betrekking hebben op zonnevelden op landbouwgrond. LTO is geen voorstander van dergelijke zonnevelden en zal dit punt in een aparte zienswijze nader toelichten.

Algemeen

Als adviesraad reageren wij in algemene termen op het concept zoals dat momenteel in deze regio voorligt. Het valt ons op dat het geheel optelt tot een in de kern haalbare kwantitatieve ambitie waarin wel grote verschillen in ambities tussen gebieden te onderscheiden zijn. We vinden het belangrijk om het bod meer duiding en context te geven in het vervolgproces, zodat de ambitie van de regio ook voor buitenstaanders helderder wordt.

Vanwege de duidelijk verschillende ambities per gemeente is wat voorligt, wat ons betreft, dan ook nog niet de regionaal samenhangende strategie zoals die wat ons betreft wel gewenst is. Deze kwalitatieve uitwerking is volgens ons in het proces naar de RES 1.0 noodzakelijk. Afwegingen over ruimtelijke kwaliteit en inpassing, specifieke zoekgebieden netcapaciteit en maatschappelijke acceptatie hebben een duidelijke regionale component en zouden in het vervolg nadrukkelijk een plek moeten krijgen. De ambities per gemeente vormen een commitment voor de realisatie tot 2030 en daarmee zal er per gemeente een duurzame energie-ontwikkeling op gang komen. Wij zien een belangrijke meerwaarde in de rol en de regie van de regio om duurzame energie-ontwikkeling vanuit het perspectief van (regionale) gebiedsontwikkeling tot 2030 te realiseren met de betrokken gemeenten.

Hierbij hoort ook het in gezamenlijkheid nadenken over uniforme regelgeving en het tegengaan van perverse prikkels. Denk daarbij bijvoorbeeld aan afstemming over procedures en leges.

Elektriciteit

Wij onderschrijven de noodzaak van het hanteren van een duidelijke strategie voor zon op dak en de overige zogenaamde *no-regret* maatregelen. Wel verwachten wij een duidelijke uitvoeringsstrategie die de juiste prikkels inbouwt om bijvoorbeeld de daken daadwerkelijk vol te krijgen. Tegelijkertijd moet er gewerkt worden/is het noodzakelijk te werken aan de realisatie van clusters voor grootschalige opwek. In de uitwerking van die grootschalige clusters is aandacht voor zorgvuldig ruimtegebruik, meekoppelkansen voor ander maatschappelijk opgaven en het bodemecosysteem van belang.

We vinden het streven naar 50% lokaal eigendom een belangrijk uitgangspunt. Vanuit de lokale energie-initiatieven is ondertussen een apart advies aangeleverd waarin men aangeeft hoe men effectief mede-uitvoering kan geven aan de opgave.

Warmte

Meer nog dan het onderdeel elektriciteit vraagt het onderdeel warmte om nadere uitwerking. Voor veel bewoners en bedrijven is juist de warmtetransitie een grote onzekerheid in de uitwerking. Het is belangrijk dat ook op dit gebied duidelijkheid en participatie ontstaat, ook op wijkniveau. Veel is nog onduidelijk over zowel de vraag naar warmte als de potentiële warmtebronnen in het gebied met de daarbij behorende technieken en expertise. De (grotere) warmtebronnen lijken beperkt en over het benutten hiervan is regionale afstemming essentieel. De theoretische potentie van geothermie en/of de winning van warmte uit oppervlaktewater lijkt voor sommige gebieden groot maar tegelijkertijd niet heel realistisch. Verder onderzoek is nodig om hier scherpte in te krijgen.

Besparen

In uw verdere uitwerking adviseren wij om nog nadrukkelijker te kijken naar een strategie op besparen. Dit geldt voor huishoudens, bedrijven en mobiliteit. Een geloofwaardige aanpak gecombineerd met een heldere vraag aan het Rijk om ook hier een duidelijke rol te pakken kan hieraan bijdragen. Ook op dit thema zou de RES een uitvoeringsprogramma kunnen definiëren.

Overige aanbevelingen

Tot nu toe is de RES vooral een samenspel tussen overheden geweest. In de komende periode breekt ook de tijd aan voor uitvoerigere participatie van bewoners en bedrijven. Wij vinden het essentieel dat hier goed vorm aan gegeven wordt, zodat op korte termijn -vóór de definitieve RES 1.0- bewustwording bij bewoners en bedrijven ontstaat wat de energietransitie voor West Overijssel gaat betekenen. Dit om het draagvlak voor de gestelde ambitie en acceptatie van bijbehorende maatregelen te optimaliseren.

Wij verwachten dat de komende maanden in de ontwikkeling naar de definitieve RES 1.0 meer helderheid ontstaat over de bijbehorende uitvoeringsstrategie. De maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in de adviesraad leveren graag een bijdrage aan deze strategie. Wij willen graag met u verdiepen hoe wij participatie van bewoners en ondernemers in de volgende stap op een goede wijze vorm kunnen geven. Een deel van onze organisaties (VNO/NCW, BEON en NMO) heeft in het verleden bijvoorbeeld *masterclasses* gegeven voor gemeenteraden en staten. Bovendien willen we waar nodig als intermediair optreden naar onze achterbannen.

Wij hopen dat deze zienswijze leidt tot een betere Regionale Energiestrategie voor onze regio. Een strategie met voldoende ambitie om klimaatdoelen te halen waarbij wat ons betreft onze inwoners en bedrijven nadrukkelijk betrokken gaan worden bij de vervolgstappen.

Mogelijkerwijs volgen er ook nog reacties van individuele organisaties op dit concept bod.

Hoogachtend,
Namens de adviesraad,

Matthijs Nijboer

Leden van de adviesraad zijn:
Bio-Energiecluster Oost-Nederland (BEON)
Lokale Energie Initiatieven West-Overijssel
LTO-Noord
Natuur en Milieu Overijssel (NMO)
VNO-NCW midden & MKB Midden
Woningbouwcoöperaties West-Overijssel

René Venendaal
Piet la Roi
Klaas de Lange
Matthijs Nijboer
Edwin van der Strate
Marijke Kool